

Motion till riksdagen 2016/17:822

av **Emil Källström m.fl. (C)**

Vitbok – en utredning av Skatteverkets ärendehantering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att belysa Skatteverkets hantering av företagarärenden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av lagen om kassaregister och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skatteverket är en myndighet vars förtroende från Företagarsverige är högt och har ökat under de senaste åren. Det är en glädjande utveckling eftersom myndighetens arbete påverkar företagarens möjlighet att bedriva sin verksamhet. För företagaren ska fokusera på sin verksamhet, insändning av blanketter och regelefterlevnad ska ske så smidigt som möjligt. Skatteverkets allt mer tydliga information i en mängd frågor liksom digitaliseringen har starkt bidragit till företagarnas syn på myndighetens service.

Tyvärr finns det historiskt likväl som i närtid allt för många exempel på där företagare kommer i kläm som en konsekvens av Skatteverkets administrativa rutiner liksom omtolkningar av lagar och regler. För stora företag med juridiska och ekonomiska avdelningar är problem och svårigheter ofta hanterbara vad gäller personalresurser, men även för dessa kan processer och handläggning i sig skapa stora problem. För de mindre företagen kan även det som ter sig som mindre förändringar, framförallt när det sker hastigt, hota själva företagets existens. Mycket av Skatteverkets arbete fungerar bra men många företagare känner att de motarbetas av myndigheten och att handläggare på Skatteverket försvårar och bromsar företagande snarare än underlättar det.

Några exempel i närtid belyser de problem som uppstår för företag och andra organisationer.

Sedan den 1 januari 2014 måste torg- och marknadshandlare använda kassaregister. Ett av syftena med lagen var att skydda seriösa företagare inom kontanthandeln mot illojal konkurrens.

Redan när den nya kassaregisterlagen antogs var det uttalat att undantag skulle göras på ett frikostigt sätt. Så har det inte blivit. Bara 5 av 1 800 ansökningar har fått ja. Tanken med lagstiftningen var aldrig att verksamheter som inte har någon praktisk möjlighet att uppfylla kravet på kassaregister skulle tvingas stänga. Kassaregisterfrågan visar tyvärr tydligt att det är oerhört angeläget att fortsätta bevaka att den frikostighet som lagstiftningsprocessen uttalade också blir verklighet. I lagstiftningsärendet uttalades att samtliga skyldigheter som gäller kassaregister måste vara möjliga att uppfylla för företagarna (prop. 2012/13:129 s. 20).

Ur ett samhällsperspektiv är det oerhört viktigt att kontrollverksamheten inte får överta och styra vilka näringsverksamheter som får finnas. Det är nog uppenbart för de flesta att det inte är rimligt med krav på digitalt kassaregister i fäbodrar utan ström och med dålig eller obefintlig mobiltäckning.

Skatteverket har utfärdat allmänna råd om undantag i enskilda fall. I de råden anges att Skatteverket kan medge undantag om skattekontrollen kan ske tillförlitligt utan kassaregister eller om viss skyldighet är oskälig. I sina råd anger Skatteverket anger dock inte i sina råd vad oskäligheten skulle kunna bestå av och tycks hittills i olika prövningar av oskälighet inte heller ha beaktat tekniska problem när det gäller användning av kassaregister utomhus.

Intentionen med lagstiftningen var aldrig att verksamheter som inte hade någon praktisk möjlighet att uppfylla kravet på kassaregister skulle tvingas att stänga. Enligt Centerpartiets mening är det ur ett samhällsperspektiv oerhört viktigt att kontrollverksamheten inte får överta och styra vilka näringsverksamheter som får finnas. Centerpartiet anser därför att reglerna om dispens från kravet på kassaregister bör förtydligas.

En ny lag för bränsleskatt har upprört många företagare verksamma bland annat i de svenska skärgårdarna. Lagen innebär högre skatt på bränsle för beställda resor. Den nya lagen kom 2015. Lagen innebär att beställd passagerartrafik ska ske med beskattat bränsle. Det här ställer till det för många av skärgårdens företagare som bedriver båttransporter i skärgården. Skatteverket tolkade den nya lagen så att den som beställer en båt för att åka till en ö innebär att personen hyrt en båt och därmed utför tjänsten själv. Efter en tid ändrade Skatteverket sin tolkning något vilket underlättat för vissa företagare. Konsekvensen blev ekonomisk oro liksom ekonomiska problem när företag dels inte visste vilka momskostnader de hade, dels fick se plötsliga förändringar i sina balansräkningar. Lagstiftaren var tydligt men en felaktig tolkning ledde tillfälligt till problem för företag. Fortfarande kvarstår dock olösta frågor med anledning av lagen. Bland annat hur beskattning ska ske när det gäller bränsle som används i den egna verksamheten.

En ny tolkning av Skatteverket gällande uthyrning av lokaler från ideell förening till, delvis, andra aktörer har inneburit att föreningar numera behöver betala full moms utan avdragsrätt för moms. Detta medför att de aktörer som hyr ut samma lokal till flera olika hyresgäster måste se över de individuella avtalen med hyresgästerna och göra en enskild bedömning för varje hyresgäst av hur uthyrningen ska behandlas momsmässigt. Den nya tolkningen kan ha konsekvenser för en stor mängd föreningar i Sverige. I grunden är det en politisk fråga om det civila samhället ska ha gynnsamma villkor att bedriva sin verksamhet. Det aktuella exemplet pekar dock på andra problem. I augusti

2015 fattade kammarrätten beslut vilket skulle innebära nya momsregler för föreningar som hyr ut lokaler. Domen överklagades men i februari 2016 fattade Skatteverket beslut om de nya reglerna och krävde retroaktiv moms från den 1 januari 2016. Först i juni 2016 meddelade Högsta förvaltningsdomstolen att den inte medgav prövningstillstånd. Oavsett behovet av en förändrad lagstiftning visar detta exempel på tydliga rättssäkerhetsproblem.

För Sverige som nation riskerar en bristande rättssäkerhet inte bara en mängd personer som hamnar i olycka, och att det civila samhällets förutsättningar försämras, den ökar även den risk företagare tar då de startar företag, expanderar och anställer. I förlängningen påverkar det företagandet negativt, vilket i sin tur betyder färre nya jobb och mindre skatteintäkter för vår gemensamma välfärd.

Skatteverkets attityd till företagande måste förändras. Ett företagsamt Sverige är en förutsättning för tillväxt och en stark välfärd. Tolkning och tillämpning av skattelagstiftning måste ske på samma sätt över hela landet med transparens och förutsägbarhet som ledstjärnor. Den godtycklighet som finns idag måste upphöra. Beviskraven i skatteprocesser måste höjas till jämförbara nivåer med de beviskrav som ställs i straffrättsliga mål och de administrativa domstolarna måste mer självständigt och kritiskt granska Skatteverkets underlag i tvister.

För att ytterligare förbättra arbetet med Skatteverkets processer, beslut och för en rättssäker hantering av skatteärenden bör regeringen tillsätta en utredning för att sammanställa en vitbok som kan utgöra en grund för ett fortsatt arbete med ett skatteverk i världsklass.

Emil Källström (C)

Per Åsling (C)

Helena Lindahl (C)

Peter Helander (C)

Kristina Yngwe (C)

Rickard Nordin (C)

Eskil Erlandsson (C)